

7/20671
C.K. 157

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 1734
Konu :Adana Milletvekili
Ali DEMİRÇALI'nın
Yazılı Soru Önergesi

....../.../2013

23 Nisan 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 18.04.2013 tarihli ve 43452547-120.00-119166 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Ali DEMİRÇALI'nın Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/20671 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAĞRAKTAR
Bakan

EK :

-Cevap Yazısı (3 Sayfa)

ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ DEMİRÇALI
T.B.M.M. 7/20671 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

Bilindiği üzere, ülkemiz bir deprem coğrafyasında bulunmaktadır. Topraklarının %92'sinin, nüfusunun ise %95'inin çeşitli derecelerde deprem etkisi altında olan Türkiye'de, deprem nedeniyle ortaya çıkan toplumsal ve ekonomik kayıplar, ciddi tedbirler alınmasını gerektirmektedir.

Bu tedbirler kapsamında; doğru tasarım yapmak, mühendislik hesaplarında hata yapmamak, işçiliği sağlıklı yapmak, uygun ve yeterli malzeme kullanmak gerekliliğidir. Bunların yanında yasa ve yönetmeliklere uygunluk ve sağlıklı bir denetim mekanizması da gerekmektedir

Bu bağlamda, ilgili bakanlık (Çevre ve Şehircilik) ve ilgili bakanlığa bağlı kurumlar, depreme dayanıklı yapı, deprem güvenli bina yapımı için, yasa, yönetmelik ve genelgeler çıkarmıştır. Tüm kurumların, belediyelerin uymakla yükümlü 'Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği' 03 Nisan 2012 tarih ve 2853 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ancak çıkarılan yönetmeliklerin uygulanmadığı ve denetlenmediği aleni olarak bilinmektedir. Bu yönetmeliğin 1.maddesini yaptırmayan, denetlemeyen ve uygulamayan belediyeler suç işlemektedirler

Bu bağlamda;

- 1) Söz konusu yönetmelikleri uygulamayan, denetlemeyen, raporları eksik kabul eden belediyeler hakkında neden yasal işlem yapılmıyor?
- 2) Bu belediyelerin hazırladıkları raporlar neden denetlenmiyor?
- 3) Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğini uygulamayan ve denetlemeyenler hakkında açılmış herhangi bir soruşturma var mıdır?
- 4) Bakanlığınız tarafından yapılan denetlemelerde, Planlı Alanlar Tip imar Yönetmeliğine uymadığı tespit edilen Belediye hangileridir?
- 5) Bundan sonra olacak depremlerde meydana gelecek can ve mal kayıplarının sorumlusu kim veya kimler olacak? Yasa ve yönetmelikler mi? Veya bu yasa ve yönetmelikleri uygulamayan, denetlemeyen yetkililer mi?
- 6) Zemin etüt (jeoteknik etüt) raporları yapı denetim şirketleri tarafından neden denetlenmiyor.

CEVAPLAR :

1,2) Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği ve ilgili Genelgeler kapsamında yapının projelendirilmesi, ruhsata bağlanması ve iskân alma sürecinde uyulması gereken, fen ve sanat kurallarına uygun, depreme dayanıklı, güvenli ve sağlıklı yapılar inşa edilmesine yönelik ilke ve esaslar belirlenmektedir. Bakanlığımızca, vatandaşlar ya da ilgili idarelerce talep edilmesi halinde Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği hakkında tereddüde düşülen konularda görüş verilmektedir.

Ayrıca, gereken durumlarda Bakanlığımızın taşra teşkilatı aracılığıyla mevzuata aykırı uygulamaların incelenmesi sağlanarak, Valilikler kanalıyla sorunların giderilmesine çalışılmakta ve başvuruların içeriğine göre ya da aykırılıkta ısrar eden idarelerle ilgili İçişleri Bakanlığı bilgilendirilmektedir.

3,4) Bakanlığımızın, belediyelerin Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğine uygun işlem yapıp yapmadığını denetleme görevi bulunmamaktadır. İlgili yerel idarelerin hizmet kusuru var ise bunu denetleme yetkisi 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca İçişleri Bakanlığında olduğundan belediyeler hakkında açılmış soruşturmalar ve mevzuata uymayan belediyeler hakkında İçişleri Bakanlığından bilgi alınmasının uygun olacağı mütalaa edilmektedir.

5) Yapıların inşa edilmesine yönelik yapı ruhsatı, kullanılmasına yönelik yapı kullanma izin belgesi alınması gibi iş ve işlemler belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler, dışında ise il özel idarelerince yürütülmektedir. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 30 uncu maddesinde ilgili idarece yapının projelerine ve mevzuata uygun yapılıp yapılmadığının yapı yerinde denetleneceği, yapı ruhsatı verilmiş yapıların mevzuata uygun inşa edilmesi halinde yapı kullanma izin belgesi düzenleneceği açıklanmıştır. Yapıların güvenliği ve mevzuata uygunluğu konusunda; yerel idareler, proje müellifleri, denetim sorumluları (fenni mesuller-yapı denetim kuruluşları) yapı müteahhitleri ve şantiye şefleri gibi yapı üretim sürecinde görev üstlenen aktörlerin sorumluluğu bulunmaktadır.

6) 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamında denetimi yürütülen yapıların proje müellifleri tarafından yapı ruhsatına esas olan uygulama projeleri ve zemin etüdü raporları da dâhil olmak üzere her türlü etüde dayalı çalışmaları mevzuata uygun olarak yapılır ya da yaptırılır. Daha sonra ise zemin etüt raporları ve bu projeler ise incelenerek uygunluk görüşü verilmek üzere yapı denetim kuruluşlarına teslim edilir.

Yapı denetim kuruluşları tarafından zemin etüt raporları, uygulama projeleri ve hesapları, mühendislik ve mimarlık proje düzenleme esaslarına, imar planına, imar yönetmeliklerine, şartname ve standartlara göre kontrol edilmektedir. Zemin etüt raporlarının uygunluğu kuruluşlar tarafından ister bünyesinde yer alan ilgili teknik elemanlar ister hizmet satın alınan ilgili teknik elemanlar marifetiyle tespit edilebilmektedir.

Daha sonra ise elektrik, telefon ve doğalgaz tesisatına ilişkin projeler ilgili kurumlarında onayından geçirilerek, bu projelerde dahil olmak üzere yapıya ait bütün uygulama projeleriyle birlikte onaylanmak üzere ilgili idarelere sunulur. Söz konusu projelerin mevzuata ve standartlara uygun olmamasından doğan sorumluluk, öncelikle proje müellifleri olmak üzere, sırası ile yapı denetim kuruluşuna, proje ve uygulama denetçisi mimar ve mühendislere ve ilgili idarelere aittir.

4708 sayılı Kanun kapsamında kalan yapıların yapım aşamasında ruhsat ve eklerine, fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılması, yapıda kullanılan malzeme ve imalatların teknik şartname ve standartlara uygun olması ve kullanılan malzemelerin standartlara uygunluğunun Bakanlığımızdan izin belgesi alan laboratuvarlarda yapılacak deneyler ile belirlenmesi gerekmektedir. Öncelikle müteahhit ve şantiye şefi tarafından imalatların bu hususlara dikkat edilerek gerçekleştirilmesi gerekmekte olup; yapı denetim kuruluşu tarafından ise bu hususlar doğrultusunda denetimi yapılmalıdır. Yapı denetim kuruluşlarının gerek proje aşamasındaki gerekse yapım aşamasındaki denetim hizmetine ilişkin hakediş bedelleri ruhsat vermeye yetkili idareler tarafından ödenmekte olup; söz konusu hakediş ödemeleri sırasında projelerde veya yapıda denetim yönünden bir eksiklik veya aykırılık olup olmadığının incelenerek, projelerin mevzuata ve standartlara, yapının ise mevzuat ile ruhsat ve eki projelere uygun olması halinde bu ödemelerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

4708 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşlarının ve denetim elemanlarının şantiye faaliyetleri gerek yapılan şikayet başvuruları doğrultusunda gerek ise 12.09.2011 tarih ve 6404 sayılı Genelge doğrultusunda yılda en az 6 defa resen Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz tarafından denetlenmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda yukarıda belirtilen hükümler doğrultusunda denetim görevini yerine getirmeyen yapı denetim kuruluşları ve denetim elemanları hakkında 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesi uyarınca idari yaptırım uygulanmakta ve idari yaptırım uygulanan mimar ve mühendisler hakkında işlem yapılmak üzere kayıtlı oldukları meslek odalarına bildirimde bulunmaktadır.

Ayrıca yapı denetim kuruluşunun icraî veya ihmali davranışla görevini kötüye kullanan ortakları, yöneticileri, mimar ve mühendisleri, yapı müteahhidi, proje müellifi gerçek kişiler ile laboratuvar görevlileri hakkında Bakanlığımızca Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmaktadır. Görevini yerine getirmeyen ruhsat vermeye yetkili idare görevlilerine ilişkin ise İl Mahalli İdareler Müdürlüğüne bildirimde bulunulmakta ve bu kişiler hakkındaki işlemler taraflarınca sonuçlandırılmaktadır.

